

**"Ah, kako so bile
lepe tiste poti,
kako drage!"**

1874 - 1964

S tem citatom iz Meškove črtice *Lepe poti smo* v Knjižnici Ksaverja Meška Slovenj Gradec naslovili razstavo, ki smo jo pripravili ob letošnjem kulturnem prazniku. 11. januarja je preteklo 30 let, kar je v slovenjgraški bolnišnici umrl Franc Ksaver Meško, slovenski pisatelj in dramatik. Ksaver Meško je skoraj polovico svojega dolgega življenja preživel na Selah nad Slovenj Gradcem. Knjižnica nosi njegovo ime od leta 1974. Mnoge slovenske knjižnice so poimenovane po pisateljih, ker hranijo njihovo zapuščino. V našem primeru pa ni tako, kajti Meškova poslednja želja je bila, da za njegove stvari poskrbi prijatelj in slovenjgraški župnik Jakob Soklič. Meško je nekaj knjižnega gradiva poklonil tudi takratni Študijski knjižnici na Ravnah. Tako je največji del njegove zapuščine ostal v slovenjgraškem župnišču, prijatelj Soklič jo je zbral in uredil v Meškovi sobi. Knjižnica Ksaverja Meška pa se posebej trudi ljudem približati Meškovo leposlovno delo, hkrati pa opozarja tudi na zapise o njegovem življenju in delu. Podoben namen je imela tudi letošnja razstava: izbrali smo slikovno gradivo, najrazličnejše izdaje knjig in nekatere rokopise in tako predstavili Meška. Veliko zanimanja so vzbudili prvi tiski Meškovih del: *Slike in povesti* (1898), *Ob tihih večerih* (1904), *Mir božji* (1906), *Na Poljuni* (1907), *dramska slika Mati* (1914) itd. Razstavili smo tudi *Izbrana dela*, vse zvezke *Mladim srcem* in različne ponatise vse do lanskega izida romana *Kam plovemo?* Ljudje so se posebej ustavljali ob fotokopijah rokopisov in fotografijah, na katerih smo spremljali Meška od otroških let pa do starosti. Najpomembnejše postaje v njegovem življenju smo naslovili s citati iz njegovih del: *Paradiž mojega življenja je moja rojstna vas* (rojen v Ključarovcih 28.10.1874); *Zzagrizeno trdovratnostjo sem branil to svetinjo, besedo materino in ljubezen do nje* (dijak in študent: 1885 - 1898); *Razveselil sem se, ko sem dobil prvo kaplansko službo v Škocjanu v Podjuni* (1898-1901); *Ah, kako so bile lepe tiste poti, kako drage* (*Šentanel*: 1901 - 1906); *Koroška je dežela gor in jezer* (*Marija na Zilji*: 1906-1919); *Ali ni lepo tu zgoraj? Sonce, svež zrak, planine in "mir božji"* (*Sele*: 1921 - 1941); *Ali ste vi župnik Meško? Naročeno nama je, da vas vzameva s seboj* (v izgnanstvu: 1941 - 1945); *Bilo je sredi junija 1945, ko sem se po več kot štirih letih vrnil na svoje Sele* (*Sele*: 1945-1964); *Na grob pa križ lesen mi zasadite...* (umrl v Slovenj Gradcu 11.1.1964) ter *Spomin živi, kjer smo prikazali odlomke iz člankov in zapisov, ki so izšli ob različnih priložnostih, največkrat ob Meškovih oblemicah*. Večino gradiva smo si izposodili v Koroški osrednji knjižnici na Ravnah in v slovenjgraškem župnišču. Omejevali pa so nas prostori in za prikaz smo uporabili le tisto, kar se je nam zdelo najpomembnejše. Obiskovalci so bili presenečeni ob obilici gradiva in razporeditvi, mnogi so nam prijazno čestitali in pohvalili tovrstna prizadevanja. Razstava je bila odprta od začetka februarja do 15. marca. V jeseni jo bomo prenesli še v Ormož.

Alenka Valtl